

TRƯỜNG ĐẠI HỌC VĂN HÓA HÀ NỘI
KHOA QUẢN LÝ VĂN HÓA - NGHỆ THUẬT

KHÓA LUẬN CỬ NHÂN QUẢN LÝ VĂN HÓA
CHUYÊN NGÀNH: CHÍNH SÁCH VĂN HÓA

QUẢN LÝ KHU DI TÍCH CĂNG VÀ ĐỒN
NGHĨA LỘ, TỈNH YÊN BÁI

Giảng viên hướng dẫn : Th.S. Nguyễn Thanh Xuân

Sinh viên thực hiện : Trương Ngọc Chấn

Lớp : QLVH 12B

Khóa học : 2011 - 2015

HÀ NỘI – 2015

LỜI CẢM ƠN

Để hoàn thành khóa luận của mình, em xin chân thành bày tỏ lòng biết ơn đối với sự giúp đỡ nhiệt tình và những ý kiến đóng góp quý báu của các thầy cô giáo trong khoa Quản lý Văn hóa và các thầy cô giáo trong trường Đại học Văn hóa. Đặc biệt em xin chân trọng gửi lời cảm ơn cô Nguyễn Thanh Xuân, người đã trực tiếp hướng dẫn em hoàn thành khóa luận.

Tôi xin chân thành cảm ơn Ban quản lý khu di tích lịch sử, văn hóa, cách mạng Căng và Đồn Nghĩa Lộ, tỉnh Yên Bái và các cán bộ tại khu di tích đã tạo điều kiện giúp đỡ tôi hoàn thành khóa luận.

Mặc dù đã có rất nhiều cố gắng nhưng do còn hạn chế về kiến thức và thời gian nên khóa luận không thể tránh khỏi những thiếu sót, rất mong sự góp ý của quý thầy cô cùng các bạn để bài khóa luận của em được hoàn thiện hơn.

Em xin chân thành cảm ơn !

Hà Nội, ngày 01 tháng 05 năm 2015

Sinh viên

Trương Ngọc Chấn

MỤC LỤC

MỞ ĐẦU	1
Chương 1. GIỚI THIỆU VỀ KHU DI TÍCH CĂNG VÀ ĐỒN NGHĨA LỘ TỈNH YÊN BÁI	5
1.1. Vị trí địa lí khu vực Nghĩa Lộ, tỉnh Yên Bái	5
1.2. Lịch sử hình thành di tích Căng và Đồn Nghĩa Lộ	6
1.3. Giá trị Lịch sử văn hóa của khu di tích	11
1.3.1. Giá trị Lịch sử, giáo dục truyền thống	11
1.3.2. Giá trị Văn hóa- Kiến trúc Nghệ thuật.....	13
1.4. Các văn bản quản lý nhà nước	16
Chương 2. THỰC TRẠNG CÔNG TÁC QUẢN LÝ VÀ PHÁT TRIỂN DU LỊCH TẠI KHU DI TÍCH CĂNG VÀ ĐỒN NGHĨA LỘ, TỈNH YÊN BÁI – NHỮNG VẤN ĐỀ ĐẶT RA HIỆN NAY	18
2.1. Bộ máy quản lý di tích	18
2.2. Thực trạng công tác quản lý tại khu di tích.....	24
2.2.1. Quản lý nguồn nhân lực	24
2.2.2. Hoạt động nghiên cứu, sưu tầm, trưng bày, triển lãm	27
2.2.3. Hoạt động tu bổ, tôn tạo	29
2.2.4. Công tác thanh tra, kiểm tra tại khu di tích.....	35
2.3. Hoạt động tổ chức và xúc tiến du lịch tại khu di tích Căng và Đồn Nghĩa Lộ.....	37
2.3.1. Hoạt động tuyên truyền, quảng bá giới thiệu về khu di tích.....	37
2.3.2. Gắn di tích với các tuyến, điểm du lịch	39
2.4. Những thuận lợi, khó khăn trong công tác quản lý và hoạt động tổ chức xúc tiến du lịch tại khu di tích Căng và Đồn Nghĩa Lộ	40

2.4.1. Thuận lợi	40
2.4.2. Khó khăn	42
Chương 3. GIẢI PHÁP NÂNG CAO HIỆU QUẢ CÔNG TÁC QUẢN LÝ KHU DI TÍCH CĂNG VÀ ĐỒN NGHĨA LỘ, TỈNH YÊN BÁI.....	46
3.1. Đào tạo cán bộ, hoàn thiện bộ máy quản lý Nhà nước về khu di tích	46
3.2. Nâng cao ý thức trách nhiệm của nhân dân, tăng cường công tác tuyên truyền, phổ biến pháp luật của nhà nước đối với nhân dân về bảo vệ di tích.	49
3.3. Nâng cao công tác thanh, kiểm tra và quản lý dịch vụ	51
3.4. Gắn di tích với việc phát triển du lịch.....	53
KẾT LUẬN	58
TÀI LIỆU THAM KHẢO	59
PHỤ LỤC	61

MỞ ĐẦU

1. Lí do chọn đề tài

Lịch sử đã để lại cho dân tộc ta nhiều di sản văn hóa quý báu, đặc biệt là hệ thống các di tích lịch sử văn hóa. Đó là những vật chứng đang được mọi người quan tâm vì nó như là thông điệp mà thế hệ trước trao lại cho thế hệ sau, từ đó cảm nhận được quá khứ của dân tộc, tìm đến truyền thống lịch sử văn hóa và cảm nhận sự đẹp đẽ của những giá trị đạo đức, thẩm mỹ và tín ngưỡng tâm linh. Các di tích lịch sử văn hóa gắn bó với đời sống văn hóa, tinh thần của con người, từ đó khơi dậy niềm tự hào dân tộc, tình yêu quê hương đất nước.

Trên thực tế chúng ta thấy rằng trải qua thời gian, năm tháng các di tích bị xuống cấp một cách trầm trọng cả về kiến trúc lẫn cảnh quan văn hóa: các di tích đổ nát, các cổ vật bị bán ra ngoài gây tổn hại cho tài sản văn hóa Việt Nam, việc lấn chiếm đất đai hay kinh doanh các dịch vụ không phù hợp. Việc quản lí trong các khu di tích ở nước ta còn nhiều hạn chế, đội ngũ nhân viên quản lí chưa nhiều, năng lực trình độ quản lí chưa cao. Điều này gây khó khăn cho công tác quản lí và làm giảm đi rất nhiều giá trị của các di tích lịch sử văn hóa.

Căng và Đồn Nghĩa Lộ là nơi Thực dân Pháp xây dựng nhà tù và hệ thống, đồn bốt kiên cố để giam giữ và lưu đày tù chính trị cấp Đông Dương và các chiến sĩ cách mạng. Di tích Căng và Đồn Nghĩa Lộ đã ghi lại dấu ấn của lịch sử oanh liệt góp phần vào chiến thắng lừng lẫy năm châu, chấn động địa cầu tại Điện Biên Phủ, chấm dứt ách thống trị của chủ nghĩa thực dân cũ trên đất nước ta. Di tích Căng và Đồn Nghĩa Lộ được công nhận là khu di tích lịch sử cấp Quốc gia ngày 27/9/1996 theo Quyết định số 2410- QĐ/ VH của Bộ trưởng Bộ Văn hoá thông tin.

Công tác quản lí và tổ chức các hoạt động văn hóa thiết thực tại khu di tích Căng và Đồn Nghĩa Lộ hiện nay đã có nhiều cố gắng. Tuy nhiên bên cạnh đó còn nổi lên một số vấn đề cần được nghiên cứu và giải quyết về cơ chế quản lí trên một số phương diện như: Bộ máy quản lí, công tác quản lí khu di tích gắn với việc phát triển du lịch.

Đã có rất nhiều công trình nghiên cứu về Khu di tích Căng và Đồn Nghĩa Lộ trên các khía cạnh khác nhau. Tuy nhiên cho tới thời điểm hiện tại vẫn chưa có công trình nào đi sâu nghiên cứu về công tác quản lí khu di tích. Do vậy việc xây dựng đề tài nghiên cứu khoa học về công tác quản lí tại khu di tích lịch sử Căng và Đồn Nghĩa Lộ là rất cấp thiết.

Là người con được sinh ra trên chính mảnh đất Nghĩa Lộ, được lớn lên, gắn bó gần gũi và chứng kiến sự thay đổi đang diễn ra từng ngày tại khu di tích. Hơn nữa là một sinh viên chuyên ngành Quản lí văn hóa được trang bị kiến thức và hiểu được các giá trị cũng như tầm quan trọng của các khu di tích lịch sử văn hóa. Với mong muốn góp phần nhỏ bé vào việc quản lí, giữ gìn bảo tồn và phát huy những giá trị của các di tích lịch sử văn hóa, em đã lựa chọn đề tài: *“Quản lí khu di tích Căng và Đồn Nghĩa Lộ, tỉnh Yên Bái”* làm công trình nghiên cứu khoa học của mình.

2. Đối tượng nghiên cứu

Khu di tích Căng và Đồn Nghĩa Lộ

3. Phạm vi nghiên cứu

Thị xã Nghĩa Lộ, tỉnh Yên Bái

4. Phương pháp nghiên cứu

- Bằng phương pháp nghiên cứu tài liệu
- + Các văn bản pháp lý của nhà nước.

+ Vị trí địa lí ,lịch sử hình thành, điều kiện tự nhiên, kinh tế, văn hóa, xã hội của thị xã Nghĩa Lộ, tỉnh Yên Bái.

+ Một số giải pháp về bảo tồn, tôn tạo và phát huy giá trị của di tích lịch sử- văn hóa Căng và Đồn Nghĩa Lộ, tỉnh Yên Bái.

- Bằng phương pháp phỏng vấn, tôi đã thu thập được đầy đủ, rõ ràng về cơ cấu tổ chức ,chức năng nhiệm vụ của di tích, về cơ sở vật chất, về hoạt động cũng như công tác quản lí hiện nay tại khu di tích.

- Bằng phương pháp quan sát tôi đã thu thập được rõ về thực trạng cơ sở vật chất tại khu di tích đang bị xuống cấp trầm trọng, có cái nhìn sơ lược về hoạt động của khu di tích...

- Bằng phương pháp nghiên cứu liên ngành: sử học, khoa học quản lý...Tôi đã có cái nhìn khái quát, áp dụng cơ sở lý luận của các ngành khoa học khác nhau vào hoàn thiện, và khoa học hơn trong công trình nghiên cứu của mình.

- Phương pháp điền dã.

5. Đóng góp của đề tài

Đề tài đóng góp một phần kiến thức về nghiên cứu bước đầu trong quản lí khu di tích Căng và Đồn Nghĩa Lộ.

- Về mặt lí luận: Đề tài làm rõ được vấn đề vai trò của Nhà nước trong việc quản lí các di sản văn hóa của dân tộc nói chung và các di tích lịch sử văn hóa nói riêng.

- Về mặt thực tiễn: Những vấn đề được đề cập trong đề tài sẽ góp phần nhỏ vào việc thông tin và giải quyết những vấn đề thực tiễn và sinh sống đang diễn ra trong khung cảnh đổi mới nói chung và ở Khu di tích Căng và Đồn Nghĩa Lộ nói riêng. Có thể trở thành tài liệu tham khảo cho các công trình nghiên cứu về sau hay chính những nhà quản lí tại khu di tích .

6. Cấu trúc của đề tài

Ngoài phần mở đầu, kết luận, tài liệu tham khảo, phụ lục. Đề tài có cấu trúc gồm 3 chương:

Chương 1: Giới thiệu về khu di tích Căng và Đồn Nghĩa Lộ, tỉnh Yên Bái

Chương 2: Thực trạng công tác quản lý và phát triển du lịch tại khu di tích Căng và Đồn Nghĩa Lộ, tỉnh Yên Bái- Những vấn đề đặt ra hiện nay

Chương 3: Giải pháp nâng cao hiệu quả quản lý khu di tích Căng và Đồn Nghĩa Lộ, tỉnh Yên Bái

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Đặng Văn Bài (1995), “ *Vấn đề quản lý nhà nước trong lĩnh vực bảo tồn di tích*” TC VHNT (2), tr 9.
2. Bộ Văn hóa- Thông tin (1993), Chỉ thị số 72/CT-BVHTT, ngày 30/8 “*về tăng cường quản lý bảo vệ di tích lịch sử văn hóa*”, Hà Nội
3. Bộ Văn hóa- Thông tin (1999), Chỉ thị số 60/CT-BVHTT, ngày 06/5/1999 “*về tăng cường quản lý bảo vệ di tích lịch sử văn hóa*”, Hà Nội
4. Các pháp lệnh bảo vệ di tích lịch sử văn hóa của nước CHXHCN Việt Nam (1998)
5. Chính phủ (2002), Nghị định 92/2002/NĐ-CP ngày 11/11/2002 “*về việc quy định chi tiết thi hành một số điều của luật di sản văn hóa*”, Hà nội
6. Lê Ngọc Dũng (2005), “*Tổ chức, quản lý và khai thác các di tích và danh thắng ở Việt Nam trong cơ chế thị trường*” NXB. VHNT, Hà nội.
7. Nguyễn Đình Hòa, Vũ Văn Hiếu (2001), “*Du lịch bền vững*”, NXB Đại học quốc gia, Hà nội
8. Nguyễn Văn Hy (2005), “*Văn hóa và quản lý văn hóa*”, Trường Đại học Văn hóa Hà nội.
9. Khu tưởng niệm chủ tịch Hồ Chí Minh (2011), “*Báo cáo tổng kết công tác năm 2011, phương hướng nhiệm vụ 2012*”
10. Khu tưởng niệm chủ tịch Hồ Chí Minh (2012), “*Báo cáo tổng kết công tác năm 2012, phương hướng nhiệm vụ 2013*”
11. Khu tưởng niệm chủ tịch Hồ Chí Minh (2013), “*Báo cáo tổng kết công tác năm 2013, phương hướng nhiệm vụ 2014*”
12. Khu tưởng niệm chủ tịch Hồ Chí Minh (2014), “*Báo cáo tổng kết công tác năm 2014, phương hướng nhiệm vụ 2015*”

13. Luật Di sản văn hóa và Nghị định thi hành (2003), Nxb Chính trị Quốc gia, Hà nội
14. Lê Hồng Lý (2010) “*Quản lý di sản Văn hóa với phát triển du lịch*”, Nxb Đại học Quốc gia Hà nội
15. Nghị định số 167/2003/NĐ-CP ngày 24 tháng 12 năm 2003 của Chính phủ về “*việc điều chỉnh địa giới hành chính mở rộng thị xã Nghĩa Lộ và thị trấn Yên Thế thuộc huyện Lục Yên, tỉnh Yên Bái*”.
16. Nghị định 31-CP năm 1995 về “*việc thành lập thị xã Nghĩa Lộ và điều chỉnh địa giới hành chính giữa thị xã Nghĩa Lộ và huyện Văn Chấn thuộc tỉnh Yên Bái*”
17. Sở Văn hóa Thể thao và Du lịch tỉnh Yên Bái (2007-2008), “*Thực trạng và giải pháp bảo tồn văn hóa phi vật thể tỉnh Yên Bái gắn với phát triển kinh tế-xã hội du lịch*”.
18. PGS.TS Phan Văn Tú (1999), *Đại cương về Khoa học quản lý*, NXB Văn hóa thông tin.
19. PGS.TS Phan Văn Tú (chủ biên)(1998), “*Quản lý hoạt động văn hóa*”, NXB Văn hóa thông tin, Hà nội
20. Các trang mạng:
  - <http://dulichyenbai.gov.vn/Tin-tuc/Thong-tin-du-lich/Di-tich-cang-va-don-Nghia-Lo-105.html>
  - <http://www.yenbai.gov.vn/vi/org/http://txnghialo/Pages/thangcanhdulich.aspx>
  - http://www.baoyenbai.com.vn/226/88729/Tu_hao_Cang_va_Don_Nghia_Lo.htm